

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

18 aprilie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:
președinte - Nadejda Toma,
judecătorii - Constantin Alerguș, Vladimir Timofti,
examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat de către petiționarul Svernei Igor și avocatul acestuia, Gargaun Igor prin care se solicită casarea încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 04 mai 2017 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 august 2017

Termenul de examinare a cauzei:

instanța de fond: 06.02.2017-04.05.2017;

instanța de recurs: 24.05.2017-09.08.2017;

instanța de recurs în anulare: 22.02.2018-18.04.2018.

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală legal executată.

C O N S T A T Ă :

1. Prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 04 mai 2017 a fost respinsă ca neîntemeiată plângerea depusă de petiționarul Svernei Igor, împotriva ordonanței procurorului în Procuratura Orhei, Carasec Ana din 16.12.2016 și a ordonanței procurorului-șef al Procuraturii Orhei, Bodorin Serghei din 23.01.2017.

2. Împotriva încheierii menționate a declarat recurs petiționarul Svernei Igor, care a solicitat casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie admisă plângerea înaintată conform motivelor indicate.

În motivarea recursului declarat, autorul acestuia a indicat că, instanța a constatat la general și selectiv doar faptul adresării de către petiționar a plângerii din 07.11.2016 cu privire la denunțarea falsă, însă a ignorat faptul că în plângerea dată erau invocate circumstanțe concrete cu privire la plângerea lui Svernei (Railean) Cristina cu nr. 429 din 07.05.2015 și ordonanța ulterioară a procurorului din 26.06.2015, care dovedesc latura obiectivă a infracțiunii prevăzute la art. 311 Cod penal, sau, cel puțin, formează o bănuială rezonabilă conform art. 6 alin. 4³) Cod de procedură penală.

Instanța de fond nu a considerat circumstanțele importante sesizate în plângerea adresată din 07.11.2016 privind denunțarea falsă.

3. Prin decizia Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău din 09 august 2017, recursul declarat a fost respins ca nefondat și menținută fără modificări încheierea contestată.

4. Instanța de recurs a constatat că, organul de urmărire penală, a examinat plângerea depusă de Svernei Igor, prin prisma art.274 Cod de procedură penală, sub aspectul existenței componentei de infracțiune prevăzute de art. 312 Cod penal în acțiunile dnei Svernei Cristina. Astfel, instanța de recurs a reținut faptul că, procurorul Carasec Ana și ulterior Bodorin Serghei, corect a aplicat legea materială, dispunând refuzul în începerea urmăririi penale pe cazul dat, deoarece fapta nu întrunește elementele infracțiunii, or, scopul legal al oricărei investigații oficiale a faptelor presupuse pe temeiuri rezonabile a fi prejudiciabile îl constituie întreprinderea măsurilor, epuizarea tuturor căilor posibile în administrarea probelor pentru stabilirea circumstanțelor cauzei, respectiv, în ipoteza în care se pune problema respectării unei reglementări care are ca obiect protecția drepturilor garantate de CoEDO, acestea impun organizarea unui sistem judiciar de anchetă eficace la finalizarea căruia să nu existe nici o aparență de apreciere arbitrară a circumstanțelor care s-au aflat la originea faptei sau investigației.

Din aceste considerente, de către Procuratura Orhei, au fost întreprinse toate măsurile posibile în vederea cercetării complete, imparțiale, obiective și sub toate aspectele a faptelor invocate de petiționarul Svernei Igor.

Instanța de recurs a respins ca fiind nefondate alegațiile recurentului precum că de către prima instanță, cât și organul de urmărire penală nu au fost constatate toate circumstanțele indicate în plângere, or, faptul că la toate plângerile depuse de Svernei Igor a combătut cu argumente și cu alte acte probatorii precum că dânsul nu a comis infracțiunile care i-au fost imputate de Svernei Cristina, a dedus la faptul neînceperii de către procuror a pornirii urmăririi penale în privința lui. Iar, ca consecință, aceleași argumente, la caz nu servesc ca temei de pornire a cauzei penale în privința lui Svernei Cristina.

Prin urmare a celor invocate supra, instanța de recurs a reținut că, organul de urmărire penală, în cadrul investigației a întreprins toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă, a circumstanțelor expuse în sesizare, nefiind constatată bănuială rezonabilă în comiterea de către cel indicat a faptei prejudiciabile, pronunțând o soluție motivată și argumentată în acest sens.

Instanța de recurs a remarcat că, judecătorul de instrucție a făcut o analiză corectă și justă a circumstanțelor cauzei, s-a expus asupra tuturor circumstanțelor, astfel, stabilind că organul de urmărire penală a întreprins suficiente măsuri pentru stabilirea adevărului în procesul penal și a efectuat toate acțiunile necesare, care au o importanță deosebită la stabilirea tuturor circumstanțelor comiterii presupusei infracțiuni, or, mai mult, organul de urmărire penală a întreprins întreg spectrul de acțiuni procesuale în vederea examinării cauzei și a dat răspuns la toate întrebările și neclaritățile invocate de către petiționarul Svernei Igor.

Totodată, instanța de recurs a menționat că, la etapa urmăririi penale,

atribuția de a administra și verifica probe aparține în exclusivitate organului de urmărire penală, partea poate invoca sau propune anumite probe, iar în conformitate cu art. 101 alin.(2) din Codul de procedură penală, reprezentantul organului de urmărire penală apreciază probele conform propriei convingeri, formate în urma examinării lor în ansamblu, sub toate aspectele și în mod obiectiv, călăuzindu-se de lege.

În concluzie, instanța de recurs, verificând legalitatea încheierii judecătorului de instrucție, cât și a ordonanțelor atacate, a reținut că careva temeiuri de fapt și de drept privind anularea actelor contestate de către petiționar nu au fost invocate, din care considerent, instanța nu a găsit temei de admitere a recursului înaintat, iar verificând argumentele invocate în cererea de recurs a considerat că cele expuse în recurs, nu pot duce la casarea încheierii judecătorești.

Din conținutul materialelor verificate, judecătorul de instrucție corect a stabilit că organul de urmărire penală și procurorul au asigurat caracterul complet și obiectiv al soluționării plângerii înaintate, astfel că concluziile date de procurori sunt în corespundere cu prevederile art. 19 Cod de procedură penală, care prevede accesul liber la justiție și art. 6 CEDO, care prevede dreptul persoanei la un proces echitabil.

5. Împotriva hotărârilor nominalizate declară recurs în anulare petiționarul Svernei Igor și avocatul acestuia, Gargaun Igor, care, invocând temei de drept prevederile art. 453 alin. (1) lit. c) Cod de procedură penală, solicită casarea acestora, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în primă instanță.

În motivarea recursului în anulare, autorii acestuia invocă argumente similare celor indicate anterior în recurs și *descrise în pct. 2. al prezentei decizii*, suplimentar menționând că:

- instanța de recurs a copiat conținutul încheierea primei instanțe, admitând astfel erori similare;

- probele și circumstanțele concrete, invocate în fața primei instanțe și a instanței de recurs, cu privire la plângerile formulate de Svernei (Railean) Cristina împotriva petiționarului, urmau a fi cercetate de autoritățile vizate în baza art. 311 Cod penal și raportat la practica Curții Supreme de Justiție (*cauzele nr. 1ra-663/2014, decizia din 20.05.2014, nr. 1ra-1324/2014, decizia din 30.09.2014, și altele*), în care Colegiul penal a stabilit că obiectul juridic al denunțării false îl constituie relațiile sociale cu privire la activitatea normală și legală a organelor de drept la înfăptuirea justiției, ocrotite de pericolul sesizărilor false și al probelor contrare adevărului;

- organul de urmărire penală și instanța de fond au omis să cerceteze corespunzător circumstanțele invocate de petiționar în plângerea din 07.11.2016, plângerea lui Svernei (Railean) Cristina nr. 429 din 07.05.2015 și constatările din ordonanța procurorului în Procuratura Orhei, Igor Cerchez din 26.06.2015 sub aspectul art. 311 Cod penal, raportat la practica Curții Supreme de Justiție,

ignorând circumstanțele cu privire la denunțarea din partea lui Svernei (Railean) Cristina prin telefon și plângerea depusă ulterior asupra faptelor din ziua de 02.07.2016, care au fost prezentate fals ca infracțiune, fără a oferi răspunsuri explicite în acest sens;

- în speță de către instanțele inferioare a fost admisă violarea drepturilor petiționarului la un proces echitabil prevăzut de art. 6 CoEDO;

- instanțele ierarhic inferioare au ignorat obligația de a-și motiva corespunzător hotărârile;

- conform constatările anterioare ale Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție, se înțelege că aprecierea unei plângeri ca fiind falsă sau nu urmează a fi făcută exclusiv din perspectiva celui care face plângerea dar nu și a celui care se apără. Această constatare corespunde logicii juridice în toate cazurile în care se face plângere împotriva unei persoane, aceasta trebuie să se apere, însă prin faptul că persoana, în privința căreia se face plângerea, se apără, aceasta nu exclude a priori, prin sine, elementele laturii obiective ale infracțiunii în acțiunile celui ce face plângerea, dacă faptele sesizate în plângere nu corespund adevărului; persoanei învinuite i se pune în seamă o infracțiune inexistentă ori o faptă reală, care nu constituie infracțiune, însă prin falsificarea trăsăturilor ei se prezintă ca infracțiune, totodată plângerea a fost adresată unui organ sau unei persoane cu funcții de răspundere, care sunt în drept de a porni urmărirea penală. Instanțele care se confruntă cu asemenea cazuri ar trebuie să cerceteze criteriile prin care o plângere poate fi declarată ca falsă sau nu, indiferent de modul sau mijloacele de apărarea a persoanei împotriva căreia se face plângerea.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 452 alin. (1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, persoanele menționate în art. 401 alin. (1) pct. 2) și 3) și în numele acestora, apărătorul sau reprezentantul lor legal, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârilor judecătorești după epuizarea căilor ordinare de atac.

În corespundere cu prevederile art. 455 alin. (2) pct. 7) Cod de procedură penală cererea de recurs în anulare trebuie să cuprindă motivele recursului în anulare cu menționarea cazurilor prevăzute în art. 453 și cu argumentarea ilegalității hotărârii atacate.

Prin trimitere la dispoziția art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, se menționează că hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise doar la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată, inclusiv când Curtea Europeană a Drepturilor Omului informează Guvernul Republicii Moldova despre depunerea cererii.

Prin urmare, Colegiul penal specifică, că noțiunea de „hotărâri judecătorești

irevocabile după epuizarea căilor ordinare de atac” se referă la hotărârile judecătorești prin care a fost judecată cauza în fond, adică hotărârile irevocabile de condamnare, de achitare sau încetare a procesului penal, după epuizarea căilor de atac, reglementate de Capitolul IV, Secțiunea I și Secțiunea II ale Codului de procedură penală – adică calea apelului și recursului ordinar.

În contextul celor expuse, Colegiul penal conchide că, în ordinea recursului în anulare, potrivit modificărilor din Codul de procedură penală din 27 octombrie 2012, poate fi atacată doar sentința, legalitatea căreia a fost verificată pe căile ordinare de atac - în apel și în recurs și a devenit irevocabilă.

Astfel, încheierile judecătorești, prin care s-au soluționat alte chestiuni decât vinovăția persoanei, în speța dată a fost examinată plângerea persoanei înaintată în ordinea prevăzută de art. 313 Cod de procedură penală, au numai un dublu grad de jurisdicție, prima instanță și de recurs, cale de atac, prevăzută de lege prin dispoziții imperative, de la care nu se permite nici o derogare.

Prin urmare, raportând prevederile legale menționate supra la cauza dată, instanța de recurs constată că recurenții contestă decizia instanței de recurs prin care s-a soluționat plângerea înaintată în ordinea prevăzută de art. 313 Cod de procedură penală, iar o atare hotărâre irevocabilă nu este susceptibilă de a fi atacată în ordinea recursului în anulare, deoarece nu cade sub incidența categoriilor de hotărâri irevocabile prevăzute la art. 452 alin. (1) Cod de procedură penală, ce pot fi contestate cu recurs în anulare la Curtea Supremă de Justiție.

Așadar, având ca reper prevederile art. 455 alin. (2) pct. 7), art. 453 Cod de procedură penală, instanța decide inadmisibilitatea recursului înaintat de către petiționarul Svernei Igor Ion și avocatul acestuia, Gargaun Igor, întrucât acesta nu corespunde cerințelor de formă și conținut prevăzute la art. 455 Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 1), 456 Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de petiționarul Svernei Igor Ion și avocatul acestuia, Gargaun Igor, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 august 2017, deoarece nu îndeplinește cerințele de conținut.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 18 aprilie 2018.

Președinte

Nadejda Toma,

Judecătorii

Constantin Alerguș

Vladimir Timofti